

bức
tranh
quê

Anh
Thơ

Nhà xuất bản Hội Nhà Văn

Hội nghiên cứu - Giảng dạy văn học TP. Hồ Chí Minh

CÙNG BẠN ĐỌC

Cách đây sáu chục năm, trong văn hóa Việt Nam đã xuất hiện một phong trào đổi mới thơ ca mạnh mẽ, đánh dấu bước chuyển sang thời kỳ phát triển hiện đại của thơ ca và văn học tiếng Việt. Cuộc đổi mới thơ ca này đã đi vào văn học sử với tên gọi quen thuộc là **Phong trào Thơ Mới**.

Nhân kỷ niệm sự kiện văn học này, nhà xuất bản **Hội Nhà Văn** và **Hội Nghiên Cứu Giảng Dạy Văn Học** (thành phố Hồ Chí Minh) liên kết tái bản một số tập thơ mới tiêu biểu từng xuất hiện và được đón chào nồng nhiệt từ sáu chục năm trước.

Các tập thơ được sưu tầm và in lại đúng như lần ra mắt đầu tiên, chỉ ở một số trường hợp mới có những sửa chữa cho hợp với cách viết chính tả tiếng Việt hiện nay.

Mong rằng các tập thơ được in lại này sẽ đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu, tìm hiểu, thưởng thức của các giới bạn đọc.

Hà Nội - Thành phố Hồ Chí Minh, tháng Sáu, 1992
NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN
HỘI NGHIÊN CỨU GIẢNG DẠY VĂN HỌC TP. HCM

ANH THƠ

BỨC
TRANH QUÊ

GIẢI THƯỜNG TỰ LỰC VĂN ĐOÀN

(KHUYẾN KHÍCH VỀ THƠ)

ĐỜI NAY

Bìa sách BỨC TRANH QUÊ xuất bản lần đầu 1941

CHIỀU XUÂN

TRẦN KHÁNH

Mưa đổ bụi êm êm trên bến vắng,
Đò biếng lười nằm mặc nước sông trôi.
Quán tranh đứng im lìm trong vắng lặng,
Bên chòm xoan hoa tím rụng tơi bời.

Ngoài đường dê cỏ non tràn biếc cỏ,
Đàn sáo đen xả xuống mổ vu vơ;
Mấy cánh bướm rập rờn trời trước gió,
Những trâu bò thông thả cúi ăn mưa.

Trong đồng lúa xanh ròn và ướt lạng,
Lũ cò con chốc chốc vụt bay ra;
Lâm giật mình một cô nàng yếm thắm,
Cúi cúi cao có ruộng sắp ra hoa.

BỨC TRANH QUÊ 11

ĐÊM XUÂN

Trời quang quẻ, đêm nay không mưa nữa
Nước trong ngội chảy tấp mảy ngội sao.
Tàu chuối lảng che mặt trăng xấu hổ,
Khóm tre già đợi gió đứng bên ao,

Trong các ngõ, người đi ra từng tùm,
Những đàn ông vào diếm họp quân bài;
Các cô gái ra bờ sông hát dúm,
Mấy bà già công cháu đến nhau chơi.

Ngoài đồng vắng - trời đêm mà che nón?
Có hai người đi lên tới nương dâu.
Và lại có cả một đôi dóm dóm
Bay đập diu như muốn phải lòng nhau.

NGÀY XUÂN

Trời hơi lạnh và nắng vàng hơi hừng
Lúa xanh đồng rộn sóng tận chân mây
Vài con én liệng ngang trời lo hừng,
Từng lũ cò phấp phới đậu rồi bay.

Dọc đường cỏ ven sông cùng thấy hội,
Những bà già lẩn hạt nhấm cầu kính,
Lũ con gái rộn ràng cười nói, nói...
Khoe hàm răng đen nhánh, mắt da tình.

Cùng mấy cậu áo là, quần lụa mới
Tập lê gậy như tập nhắc chân đi.
Trong khi gió ngang đường tung phát phới
Giải yếm đào cùng với giải khăn thi.

BỨC TRANH QUÊ 13

ĐÊM TRĂNG XUÂN

Đông lạnh lẽ sương mù buông bát ngát
Ao âm thầm mây tới ngập màng mang...
Gió im vắng tự từng không man mác,
Mưa bay trắng nhẹ nhẹ dệt tơ vàng.

Và nhẹ nhẹ trong to trăng phơ phất,
Khóm tre xanh lướt gió uốn cung đàn.
Làng xóm lặng say đi trong giấc ngát,
Những hương hồng, hương lý dậy miên man...

Ngoài sông nước thuyền im về dỗ ngủ,
Mưa mênh mông trăng xuống gió toi bời.
Bến bỗng nổi một nhịp cười như rú
Sông rừng mình nước gợn bóng ma bơi.

ĐÊM RẼM THÁNG GIÊNG

Chùa mở hội người làng nô nức tới,
Trong khói trầm trong ánh nến xôn xao.
Các bà lão yếm hồng tươi khoe mới,
Các cô nàng khuyên bạc sáng như sao.

Họ hôn hờ người thì quì xuống lễ
Sau lưng sư trước mặt phật từ bi.
Người lẳng lặng cúi đầu ngối xóc thê,
Cạnh chuông đồng luôn đổ tiếng bi li...

Trong khi ấy, dưới điện mờ hương khói,
Bác cung vẫn cao giọng nhịp tơ đàn.
Bên bà đồng trùm chăn ngồi đảo vôi.
Những con hương xoa xuyết xúm kêu van.

BỨC TRANH QUÊ 15

Ngoài sân chùa trăng tươi tung ánh bạc
Lũ trai tơ rộn rịp lượn vào ra.
Thỉnh thoảng họ lại nam-vô lên một loạt
Và cười trên các ả đến dâng hoa.

CHỢ NGÀY XUÂN

Mưa vừa tạnh, nắng bừng trên quán mới,
Trên cây đa lấp loáng gió lao xao.
Trên những giải lung diều bay phất phới,
Các cô nàng lơ lửng nón quai thao.

Chợ đông quá! Chỗ này vài chiếu bạc,
Những chàng trai ô mới mở dương vầy;
Cười nói, nói luôn mồm và chỗ khác
Mấy cụ ngồi nhấm rượu gặt gù say.

Nhưng đông nhất quán hàng người đoán thẻ
- Một lão già kính trắng, bịt khăn đen -
Các cô gái chen nhau vào, vui vẻ
Nghe Thánh truyền sắp đặt mối lương duyên.

BỨC TRANH QUÊ 17

HỢP CHỢ

Mới hừng sáng, dần chìm còn ngái ngủ
Trên chòm da buồm rẽ ướn bên đình.
Hạt sương sớm đã trao tay gió rũ
Khắp mái lều rung bóng mặt trời xinh

Mấy ông lão khiêng vào lồng lợn giống,
Một bà già quẩy đến gánh bèo non.
Mụ bán cá đặt thúng ngồi chửi đồng,
Chị hàng rau mất chỗ chạy lon ton.

Rồi gạo, vải, bún, quà rồi bánh trái
Lần lượt bày trong những tiếng lao xao.
Lặng lẽ nhất có vài người thầy bói
Bước gầy lắt nhắt như những bước chiêm bao.

ĐÔNG CHỢ

Trời nắng dần và nóng dần... ngoài quán
Các người đi dã dội thùng lên đầu.
Chợ ồn lên những tiếng chào mua, bán
Với tiếng người chen chúc gọi vang nhau.

Dây mảy mụ chống mông lên khảo gạo,
Kia một cô chúm miệng húp canh riêu,
Bác thợ cạo dè vôi dầu khách cạo,
Thấy bói ngồi gieo quẻ xuýt xoa kêu.

Bỗng cả chợ đổ xô nhìn... mất sắc!...
Một đám người huỳnh huých đuổi theo nhau
- À, đó là những người đi bắt cướp!
Họ thần nhiên lại bán lại mua đều.

BỨC TRANH QUÊ 19

Tranh in trong BỨC TRANH QUÊ xuất bản lần đầu 1941

TÀN CHỢ

TRẦN QUANG

Trên nóc đình mặt trời vừa đứng ngo
Nắng vươn mình đuổi những bóng râm lui;
Tiếng lão xào tất tất dần trong to nhỏ.
Ngoài cổng lều lẩn lút từng người chui.

Một bà lão xót xa tiến hết... mãi!
Mấy thằng cu hôn hờ được tò-te.
Vài cái dĩ vui cười mừng nón mới,
Quên trên vai gánh nặng quấy mau về.

Mặc bỏ lão rượu say cười chũnh choáng,
Ô móc vai thất thểu cổ theo sau.
Ở lại chợ nhìn người mua dần lảng,
Bọn ế hàng ngán ngấm với ruồi bầu.

BỨC TRANH QUÊ 23

VÀO HÈ

Nắng đã nực, cây vườn im thở gió,
Ngõ đầy ruồi, vắng bóng bướm ong qua.
Tiếng cước gọi chiều chiều vang bụi cỏ,
Và chiều chiều dóm dóm rủ nhau ra.

Các đình chùa đã bắt đầu rụng dây
Những vàng hương mũ mã chất như non.
Người từng lũ kéo nhau vào cầu mát;
Mấy đêm ngày chiêm trống chập choeng luôn.

Trong đồng lúa cũng bắt đầu khát nước,
Lũ gái to uể oải kéo giày gấu.
- Đã hết cả những hội hè đám rước,
Vào việc làm họ chán cả chào nhau!

SÁNG HÈ

Gió man mát bờ tre rung tiếng sê,
Trời hồng hồng dấy nước lãng son mây.
Làn khói xám từ nóc nhà lạng lẽ
Vươn mình lên như tỉnh giấc mơ say.

*

Người dậy cả, bà già lẩn thối bếp
Thằng cu con rụi mắt quét quàng sân.
Cùng trong lúc gà lông kêu chiếp chiếp,
Và lợn chuồng ừ ừ giục cho ăn.

*

Bên ao nước bèo chen rau muống nổi,
Mẹ rồi con xắn váy cúi khom, và
Người vớt bèo, người khâu rau hái vội,
Vì trên đường lên chợ đã người qua.

BỨC TRANH QUÊ 25

TRƯA HÈ

Trời trong biếc không qua mây gọn trắng
Gió nồm nam lộng thổi cánh diều xa.
Hoa lựu nở đầy một vườn đỏ nắng,
Lũ bướm vàng lơ đãng lướt bay qua.

Trong thôn vắng, tiếng gà xao xác gáy,
Các bà già đưa vông hát, thiu thiu...
Những di cọn ngồi buồn lê bắt chấy
Bên đàn ruồi rạc nắng hết hơi kêu.

Ngoài dè thăm, không người di vắng vẻ,
Lũ chuồn chuồn rôn nắng đuổi nhau bay.
Nhưng thỉnh thoảng tiếng nhạc đồng buồn tẻ
Của vài người cỡi ngựa đến xưa ngay.

CHIỀU HÈ

Mặt trời lặn, mây còn tươi rắng đỏ,
Cò từng đàn bay trắng phía đồng xa.
Tiếng diều sáo véo von cùng tiếng gió
Hòa nhịp nhàng giọng ả hái dâu ca.

Trong đồng lúa tươi vàng bông rủ chín
Những trai to từng bẹn gạt vui cười.
Cùng trong lúc ông già che nón kín.
Ngồi đầu bờ hút thuốc thở từng hơi.

Trên dê trắng, chòm đầu phơ phất gió,
Lũ cu con mê mãi chạy theo diều.
Bỏ mặc cả trâu, bò nằm vệ cỏ
Mắt mơ màng trông gió gợn hiu hiu.

BỨC TRANH QUÊ 27

ĐÊM HÈ

Vườn vắng gió, ve sầu im tiếng hát,
Ao đầy bèo, đom đóm rủ nhau bơi.
Trời quang mây, cánh diều bay hổng mắt
Tận Ngân-hà buông giọng sáo chơi vui.

Nhà trong xóm đèn mờ qua tấm rại,
Các ông già ra vông hát thơ xưa.
Những đàn bà lên khung ngồi dệt vải
Tiếng thoi gieo cùng điệu nhịp nhàn đưa.

Ngoài đồng lúa một vài cô tát nước
Mức trăng lên theo tiếng hát mơ màng.
Thấp thoáng bóng trên sông dào phía trước.
Bọn trai làng bơi tắm nói cười vang.

CHỢ MÙA HÈ

Trời loé nắng, chợ vào đầy những nắng
Đầy những người chen chúc họp... mớ hời.
Các mẹt bún bày ruồi không hờ trắng.
Các sàng dưa bán nhặng kín xanh tươi.

Đây, góc quán bà già ngồi rũ nóng.
Kìa, cửa lều ông lão quạt khăn tay.
Chó le lười ngồi thừ nhìn củi đóng,
Lợn trối nằm hồng hộc thở căng giấy.

Trong khi ấy, tiếng rao mời nhón nhác,
Những hàng chè, hàng nước chạy va nhau.
Nhưng đắt nhất có chị hàng bán quạt
Ngồi trước đình không kịp đếm tiền xâu.

BỨC TRANH QUÊ 29

ĐÀN BẦU

Hơi gió thoảng to đồng bay thoảng gió
Bên đầm sen nước loăng lọc trăng hè.
Buồn xa vắng một nỗi buồn nhớ nhớ
Mây tản ngẩn ngừng lại sau bờ tre...

Trời dịu lạnh, cỏ cây cùng đứng lạnh,
Tiếng đàn lên mỗi lúc một nâng sâu.
Trên khoảng biếc mát sao nhìn thăm thẳm
Đấy tiếng lòng? Hay đấy tiếng đêm sâu?

Xôn xao quá! Trong to đồng yên quá!
Buồn xôn xao thức tỉnh những tâm hồn.
Đã chợp mộng trong lòng đêm êm ả;
Bật thổ dài lành lạnh ý cô đơn.

ĐÁM XẨM

Trăng thanh sáng, gió nồm thoang thoang mát
Trước sân đình người kéo đến như nêm.
Một đám xẩm dang bắt đầu ca hát,
Cả trai làng ngấn mặt đứng nghe, xem.

Từ sa mạc, trống quân rồi hát lý,
Cô gái lòa gõ nhịp mắt lơ mơ.
Ông già lặng diêm nhiên ngồi kéo nhị,
Thằng cu con ngong ngóng ngựa thau chờ.

Bỗng một loạt xu đồng reo xúng xoảng
Nổi theo cùng một loạt tiếng cười vui.
Cô gái lòa cúi đầu nghe bên lèn.
Xúm quanh nàng những tiếng gọi đùa chơi.

ĐẠI HẠN

Nắng! Nắng suốt trời vàng rãi nắng!
Gió theo mây không biết trốn phương nào.
Vườn chuối rũ héo dần trong im lặng;
Những rau bèo chết cạn cả trong ao.

*

Ngoài đồng ruộng lúa vàng khô cháy xác,
Nắng chang chang không một bóng râm che.
Chó điên dại chạy nhông tìm gió mát.
Trâu buồn rầu nằm đợi vũng tràn mưa.

*

Rồi chiều đến khi mặt trời lặn đỏ
Mây phương đoàn tằm rực một bên sông.
Các cô gái đưa nhau thăm ruộng nở
Cuốn giấy gấu chán nản tắt đồng không.

CƠN GIÔNG

Trời dang nắng, bỗng mây xám đất tối!
Cây giật mình lá đổ gió xôn xao.
Chim vút về, lúa đồng tung sóng nổi!
Bỗng chớp lóe rồi sấm động, nao nao...

Trong làng xóm nóc nhà bay tốc mái
Gió xoáy vòng đầy rạt lũy tre xanh.
Những đàn bà chạy mưa về hốt hải
Váy phấp phồng theo dịp bước chân nhanh.

Ngoài bến nước sông xuôi ô ạt gió,
Mưa lao mình qua những cánh buồm căng.
Các bò lão bợ phờ nghiêng búi tóc
Cố ghìm thuyền trong sức chạy dương hàng.

BỨC TRANH QUÊ 33

MƯA

Tre là lướt nghiêng đầu cho nước gội
Cau thẳng mình đang lá đón mưa rơi,
Đồng chìm xuống bông lúa vàng rũ rội,
Aọ rên lên bè rau muống xanh tươi.

Trên nhà vắng gió lúa hơi ướt át,
Cu bé ngồi nhào đất nặn tò te.
Dưới bếp lạnh, lũ gà vào bới rác
Mặc đàn ruồi, đàn nhặng lượn vo ve.

Ngoài đường lội một vài người về chợ
Triều gánh hàng như triều quang mưa.
Yên ổn nhất trong gian chuồng êm cỏ
Lũ lợn nằm mát mẻ ngủ quên trưa.

BẾN ĐÒ TRƯA HÈ

Mây di vãng, trời xanh buồn rộng rãi...
Sông im giòng dòng nắng đứng không trôi.
Đa buồn rẻ ngăm mình chờ uể oải
Ngon gió về không một chút tam hơi.

Trong quán nước ẩn hàng bên rặng duối
Đam ba người về chợ ghé vào qua.
Buồn vắng lặng, họ ngồi nghe vội vọi
Mấy tiếng gà trưa gáy xóm xa xa.

Ngoài dè nắng một ông già xuống huyện
Dắt ngựa chờ rong tiếng nhạc đồng, mong.
Nhưng trưa vắng không một thuyền ghé bến
Không một chèo khua nắng đọng trên sông.

BỨC TRANH QUÊ 35

Tranh in trong BỨC TRANH QUÊ xuất bản lần đầu 1941

ĐÊM GIÔNG TỐ

Mưa ồ ạt suốt trời tuôn đổ thác
Gió gấm gào khắp đất quật cây lên.
Sấm náo động cả trời mây tan tác
Thoáng ánh lòe tia chớp vụt soi đêm!

Đêm bí mật bỗng bừng trong sợ hãi,
Những tà ma luống cuống chạy quanh đồng.
Sét thịnh nộ từ trời cao giáng lại!
Và mưa gấm và gió giật cây rung!

Khắp làng xóm nhà nhà xiêu tốc mái
Mưa như tên vun vút bắn tung hoành
Từng hồi ốc rú dài trong sợ hãi
Trong gió gấm rìn rít lũy tre xanh.

BỨC TRANH QUÊ 39

TẾT MÔNG NĂM

Gà mới gáy, trời còn chưa sáng rõ
Tiếng người rao rượu nếp dĩa vang đường.
Chợt thức giấc gọi nhau trừ sầu bộ,
Khắp xóm nhà rộn rịp dây trong sương.

Đầy bà lão ra vườn tìm lá thuốc,
Kia thằng cu đứng cửa gặm đào xanh.
Các cô gái mừng móng tay đỏ nước
Những anh chàng xuống giếng tắm rôm (*) nhanh.

Ngoài cổng chợ từng dãy người bán lá
Các ông già chống gậy đến tranh mua
Cùng trong lúc giát nhau cười hỉ hả
Đi con mừng được mẹ sắm bữa tua.

(*) Tắm ngày mồng năm, rôm sẽ lặn hết

CHỢ CHIỀU

Mặt trời lặn bên đình chiều lặng lẽ,
Dãy liễu không gió lạnh họp nhau vào.
Vài bóng tối vụt về trong cánh sè,
Trong chòm si buống rể đứng lao đao.

*

Im lặng quá! Trên đường quanh các quán
Lũ mục đồng lững thững cười trâu qua.
Con chó lạc âm thầm đưa bước nản
Mặc gió chiều quét lá dưới cây đa.

*

Bên ao vắng nước bèo dềnh ngập tối
Chòm tre xanh yên lặng đứng ôm bờ.
Một ông lão ăn mày dò dẫm lối
Bước gầy lắt thẩn quán ngủ bơ vơ.

SANG THU

Gió may nổi bờ tre buồn xào xác!
Trên ao bèo tàn lụi nước trong mây;
Hoa ướp rụng từng đóa vàng rải rác
Lũ chuồn chuồn nhớ nắng ngẩn ngơ bay.

Trên đê cỏ dục diều sa đứt sợi,
Gã mục đồng chán nản lắng tai nghe
Trong thôn xóm hóa vàng nghì ngủt khói
Gió vang âm tiếng trống cúng ra hè.

Bên bến nước dò ngang chưa ghé tới,
Khói lam chiều đã thoảng tiếng chuông vương.
Bọn chèo thuyền nhìn nhau đang sợ tối
Bỗng rừng mình như cảm thấy hơi sương.

CHIỀU THU

Mây xảm lại trên ao dấy khói lướt
Bụi chuối vàng run đón gió bay qua.
Tiếng dế kêu rì rào bên rãnh nước
Nhịp chuông chiều văng vẳng mái chùa xa.

Ngoài ngõ lội, ông già lần bước gầy
Thăm đồng về lo lắng nước không vui.
Trong bếp ướm mẹ cu ngồi sàng sẩy
Mắt bạn khoan thỉnh thoảng ngược trông trời.

Trên dề gió, mục đồng từng gã một
Đất giấy trâu lo dăng bước, quên dùa.
Trong khi ấy hai bên đồng ếch ộp
Vang trời chiều đưa những tiếng kêu mưa.

ĐÊM THU

Mưa tầm tã dưới trời đen tựa mực,
Những chòm tre trĩu nước đứng im buồn
Bỗng xa xa vắng đưa hồi ốc rúc
Lũ chó lười uể oải sủa mưa suông.

Trong nhà tối bà già co kín chiếu
Ôm cháu thơ mới mệt ngủ quên trời.
Ngoài diêm sáng anh tuần ngừng hút diếu
Nghe nơi nào tiếng trống hộ dê sôi.

Trong lúc ấy đồng mộng mênh trắng nước
Có một vài dóm lửa rồn ma trôi.
Đó là những ánh lờ trong bó đuốc
Của các người bắt ếch dưới mưa rơi.

LỤT

Đã đã vỡ một đêm mưa tầm tã
Nước băng sông ồ ạt chảy trôi đồng.
Làng xóm lụt chìm đi bao mái rạ,
Bao cây vườn mất tích giữa mênh mông.

Trưa nay nắng, bình yên sao đẹp quá!
Mây nhón nhơ đi dạo khắp phương trời.
Nhưng dưới nước lũng lờ theo tiếng quạ
Bao thấy người vợ vẫn giữa giòng khơi.

Rồi đêm tối khi vầng trăng rải sáng
Nước như gương phẳng lặng ánh mơ màng.
Tùng tiếng củ rúc dài trọng thăm dạm
Nhu oan hồn kêu khóc giữa mênh mang.

RẼM THÁNG BẢY

Gió hiu hát gieo vàng muôn cánh lá,
Trời âm u mây xám bóng sương chiều.
Làng xóm ngập nhà nhà trong khói tỏa,
Văng đưa lời khóc mã lạnh hiu hiu.

*

Trong chùa, điện hương đèn nghi ngút sáng
Tiếng mõ, chuông hòa nhịp trống bên đình.
Lời cầu cúng truyền theo làn khói thoảng
Quyến cô hồn nương gió lại nghe kinh.

*

Ngoài dè rộng bỏ dài nghiêng đổ cháo
Lễ chúng sinh từng bộn một ăn mày.
Cùng lẳng lẳng như bóng ma buồn nào
Đất nhau tìm nơi cúng để xin may.

RẼM THÁNG TÁM

Trời trong sáng, trăng tròn lơ lửng gió.
Đồng mờ sương khóm chuối lặng mơ màng
Những ao biếc ngâm sao đầy nước tỏ
Bụi tre ngà loi lá uốn lưng cong.

*

Trong đường xóm trống chiêng chung nhịp nổi
Trẻ con theo sư tử rước vang âm.
Ngoài đình sáng tiếng cười chen tiếng nói
Gái trai làng ra họp hát trống quân.

*

Trong khi ấy phát phơ khăn với áo
Các bà đồng ra diện lễ, cười vui.
Nghiêm lặng nhất có vài ba ông lão
Thả con thuyền uống rượu với trăng trôi.

ĐÊM TRĂNG MỜ

Sương man mát buông lơ trong lặng lẽ
Mây mờ trôi đến giữa trời sao.
Gió nhẹ thổi từng hơi dài rất nhẹ
Vì trăng buồn không biết nấu nơi nao.

*

Trong làng xóm âm thầm chen mái ngủ
Mấy chòm tre xoa tóc đứng la đà.
Vài tiếng chó mơ hồ thưa thốt sủa
Tận cuối làng như tận bãi tha ma.

*

Ngoài đồng vắng, lúc vàng xao xuyến gió
Lửa ma thiêu thấp thoáng rọi bên trời
Từng bóng trăng đi êm như hơi thở
Trong trăng mờ lũ lượt dắt nhau chơi.

ĐÁM MA

Kèn trống nổi dần hàng cờ đối lướt
Theo gió chiều phất phới trắng sương tang.
Đàn, sáo nhịp dài đưa đường nào nuốt
Cổ quan tài lặng lạng tiến nghiêm trang.

Theo liễn cửu vài ba ông chống gậy
Đám bảy bà rũ tóc khóc sầu bi.
Một hai người rắc các thoi vàng giấy
Và đưa trầu mời những khách theo di.

Hết đường xóm quanh co rồi hẻo lánh
Rẽ lối đồng cò ngập lúa rầu bông.
Đám vào mãi trong sương chiều hiu quạnh
Họa tiếng trùng rên rĩ khóc thu không.

BẾN ĐÒ ĐÊM TRĂNG

Mây tản mát ven trời trôi đón gió
Sao mờ hồ thừa bóng lẩn trong sương.
Sông lặng chảy một nguồn trăng sáng tỏ.
Bóng cô Hằng lơ lửng đứng soi gương.

Trên bến vắng chòm si ôm bọc đá,
Bò đê cao không một bóng in người.
Gió se sẽ bước vào thăm khóm lá
Trước quán hàng vắng lặng bóng trăng soi.

Ngoài sông nước đó dây về chờ gió
Thuyền lênh đênh trong lớp khói sương mù
Ngồi mơ mộng đầu thuyền có lái nhỏ
Khua trăng vàng trong nhịp hát dò đưa.

Tranh in trong BỨC TRANH QUÊ lần in đầu 1941

BẾN ĐÒ NGÀY MƯA

Tre rũ rợi ven bờ chen ướt át
Chuối bỏ phở đầu bến đứng dầm mưa.
Và dầm mưa giòng sông trôi rào rạt
Mặc con thuyền cắm lại đậu tro vơ.

Trên bến vắng, dầm mình trong lạnh lẽo
Vài quán hàng không khách đứng xo ro.
Một bác lái ghé bướm vào hút điếu
Mặc bà hàng xù xụ sặc hơi, ho.

Ngoài đường lội họa hoàn người đến chợ
Thúy đội đầu như đội cả trời mưa.
Và họa hoàn một con thuyền ghé chờ
Rồi âm thầm bến lại lặng trong mưa.

BỨC TRANH QUÊ 53

CHỢ NGÀY THU

Đường dã lộ trời còn mưa rườn rướt
Và lại còn trận gió vội bay qua.
Trong lều quán người người chen chúc ướt,
Bên thúng hàng chất đống đợi bung ra.

Dây từng lủ gà lỏng xù cánh nước
Kìa hàng dàn mèò rét rít nghêu ngao.
Những thấy bói ôm tráp ngồi sốt ruột,
Các bà già bán bún lạng nhìn nhau.

Trong khi ấy gian hàng người áo lá,
Gạt càng dầy người xúm đến tranh mua.
Buồn chán nhất có vài cô hàng mã
Ngắm đôi bồ lấm bầm oán trời mưa.

BẾN ĐÒ NGÀY PHIÊN CHỢ

Trời mới sáng, sông còn yên nước lặng
Mấy vì sao thưa thớt đứng soi hình.
Tiếng hò dò dẫm vang trên bến lặng,
Trong sương mù chèo động sóng lung linh.

*

Thuyền ghé bến người người chen chúc xuống
Tiếng chèo kêu, lặn hết nổi vang lòng.
Vội tiếng người ồn lên trong luồng cuống
Đặt gánh gồng bỏ bịch đổ lung tung.

*

Rồi cứ thế, dò dẫm rời khỏi bến,
Bác lái thuyền diêm tĩnh ngắm sương tan.
Sốt ruột nhất những người đi lỡ chuyến
Đứng xếp hàng ngong ngóng đợi dò sang.

CHỢ NGÀY ĐÔNG

Trời rét quá! Mái lều xơ xác gió,
Chợ mênh mông quán hộp độ mười người.
Các cô gái khan vương trùn to hó
Miệng nhai trầu thỉnh thoảng nói ra hơi.

•
Đây lối rộng, người mua đi khép nép
Kia đường dài kẻ bán đứng thu tay.
Mụ hàng cá luôn mồm xoa tuyết rét,
Chị gánh rau lập cập đổ quang mây.

•
Xào xạc được một giờ, rồi bỗng chốc
Chợ tàn dần lẻ tẻ tiễn người qua
Lều quán lại rùng mình trong gió thốc
Và âm thầm rùn lạnh dưới mưa sa.

TRỞ RÉT

Vườn cây ứa rừng mình gieo lá ứa
Ngon khói chiều cuộn rồi nóc nhà tranh,
Trời đầy mây bay về đàn chim nhỏ
Gió diên cuồng xô đẩy lũy tre xanh.

Trời trở rét! Người làng tôi đã thấy:
Áo mền, áo kép giờ ra thi.
Những cô gái, với lá thuốc nhuộm răng đen nháy
Trâu, bò thưa bóng trên bờ dề.

Chân bò dề trên cánh đồng lúa đỏ,
Nắng mờ tránh vội ánh sương lan.
Một nông phu bước nhanh trên bờ cỏ
Miệng phàn nàn tráo trở tiết trời luôn.

BỨC TRANH QUÊ 57

NẮNG HANH

Mối tình sương rục gốc trời mây lửa,
Cây đứng im từng chiếc lá khô rơi.
Những ao tù nước bèo xanh cạn nửa
Đường ra đồng, như đi trên lá áo toi.

Mặt trời lên lũy tre xa cháy đỏ
Lão ông chống gậy lần ra sau.
Những đàn bà tung rơm phơi ố,
Mũi khô dòng, bầy trẻ văng ruồi bầu.

Ngoài quán chợ với chiếc khăn mờ quạ
Cô gái làng ghề nón sau bồ cau.
Nhưng nắng hanh cũng làm cô đỏ má
Cho thêm duyên trên miệng thắm quét trầu.

BUỔI TRƯA

Lúa trĩu nặng ngập đồng vàng những nắng!
Gió hanh qua sột soạt bước chân qua.
Mấy thoi cò đưa ngang trên trời vắng
Vài to mây uể oải vương tre ngà.

Trong quán nước bọn làm đồng biếng nhác
Nằm nghỉ dài sau một bữa ăn nhanh.
Ngoài cổng chợ từng tốp người rải rác
Gánh hàng về gánh cả thùng ruối xanh.

Nằm trên vông đã từ lâu quên khóc
Đi con chờ quà mẹ hát i a.
Đầu hè nắng xua chim lìa sân thóc
Lão ông ngồi lẩn rận nhăm buồn qua.

ĐÁM CƯỜI

Tiếng pháo nổ — nổ qua vài tiếng pháo —
Một ông già trịnh trọng rước hương di.
Cười theo bước, vài chàng trai trắng tráo
Mấy cô nàng bôm bẻm nhai trầu thì.

Chủ rể thẹn, ngấp ngừng đưa bước chậm.
Quần chúc bầu sột soạt chưa phai hồ.
Áo nâu thắm cô dâu nghiêng nón thắm
Đôi má đào tràn lệ nhớ nhà cô.

Rồi thì đến một, hai bà lão.
Người vãi điều, người cầm chuỗi chinh xu
Hai bên đường lũ trẻ con thao láo
Dương mắt nhìn quên vạch yếm vôi bu.

CHIỀU BA MƯƠI TẾT

Trời lún phún mưa xuân dường các ngõ
Lắm những bùn và đầy những người đi.
Trong vườn đào đã nhiều bông nở đỏ
Và đã nhiều nêu dựng khánh khua thì.

Và rất nhiều ông già ngồi lau quét
Trước bàn thờ thành kính thấp tuần nhang.
Trong khi ấy tiếng lợn kêu eng éc
Khắp xóm làng lẫn tiếng chửi nhau vang.

Trên sông nước trong khoang thuyền chở vội,
Giữa bọn người về tết chuyện ba hoa.
Một lũ khách lạnh lùng ôm khăn gói,
Mất mơ màng theo tiếng pháo xa xa.

ĐÊM TRĂNG ĐÔNG

Đêm lành lạnh sương mù bay nhẹ thoảng
Trời trong ao yên lặng ngập mây đầy.
Khắp vườn cải trắng vàng hoa lấp lánh
Muôn cánh ròn nhè nhẹ sóng hương bay.

*

Trong bếp, lửa chấp chôn bên cối gạo,
Mặc tiếng chày thỉnh thỉnh xuống thời gian.
Bàn hàng xóm họp nhau và chuyện hão
Khói thuốc缭绕 mờ mờ tỏa bay lan.

*

Ngoài ruộng lúa, một vài con vạc trắng
Lướt an đêm thưa thớt tiếng kêu buồn.
Trong khi ấy mộng mênh trăng sáng lạnh
Lọc ánh vàng lạnh lẽo xuống đồng sương.

ĐÊM BA MƯƠI TẾT

Trời tối quá! Bên ngoài trời tối quá!
Những cây nêu tiếng khánh khê khua thâm,
Những cung vôi trong sân như mờ xóa,
Những giấy điều trước cửa dán đen thâm.

*

Quanh bếp ấm, nồi bánh chưng sùng sục
Thằng cu con rụi mắt cố chờ ăn,
Đi nhón mơ chiếc váy sồi đen nhức,
Bà lão nằm tỉnh tuổi sắp thêm năm.

*

Bỗng tiếng pháo dẹt dưng xa nổ, báo
Ngoài đình trung làng đã tế giao thừa
Cả nhà vội giật mình không ai bảo
Cùng đứng lên tham bánh chín hay chưa!

BỨC TRANH QUÊ 63

Tranh in trong BỨC TRANH QUÊ lớn in đầu 1941

NGÀY TẾT

Trước cổng làng chồm nều vừa thức gió
Bụi mưa phùn dả đổ xuống sân vôi,
Tràng pháo chuột đua nhau đi dạch nổ
Xác giấy hồng bán cả cánh hoa rơi.

Trong nhà đỏ bàn thờ nghi ngút khói,
Những đàn bà tíu tít chạy bung mâm,
Lũ con trẻ vui mừng thay áo mới
Bên ông già hương nến quá chuyên tâm.

Ngoài đường ngô bùn lấm theo nước chảy
Thằng cu con quần đỏ cười lưng bà.
Các cô gái đội vàng hương ôm váy
Miệng tươi cười mừng tuổi những người qua.

MỤC LỤC

	Trang
CÙNG BẠN ĐỌC	5
CHIỀU XUÂN	11
ĐÊM XUÂN	12
NGÀY XUÂN	13
ĐÊM TRĂNG XUÂN	14
ĐÊM RÂM THÁNG GIÊNG	15
CHỢ NGÀY XUÂN	17
HỌP CHỢ	18
ĐÔNG CHỢ	19
TÀN CHỢ	23
VÀO HÈ	24
SÁNG HÈ	25
TRƯA HÈ	26
CHIỀU HÈ	27
ĐÊM HÈ	28
CHỢ MÙA HÈ	29
ĐÀN BẦU	30
ĐÀM XẤM	31
ĐẠI HẠN	32
CƠN GIÓNG	33
MƯA	34
BẾN DÒ TRƯA HÈ	35
ĐÊM GIÓNG TỔ	39

TẾT MỎNG NĂM	40
CHỢ CHIỀU	41
SANG THU	42
CHIỀU THU	43
ĐÊM THU	44
LỤT	45
RẼM THÁNG BẢY	46
RẼM THÁNG TÁM	47
ĐÊM TRĂNG MỜ	48
ĐÁM MA	49
BẾN ĐÒ ĐÊM TRĂNG	50
BẾN ĐÒ NGÀY MƯA	53
CHỢ NGÀY THU	54
BẾN ĐÒ NGÀY PHIÊN CHỢ	55
CHỢ NGÀY ĐÔNG	56
TRỞ RẾT	57
NẮNG HẠNH	58
BUỔI TRƯA	59
ĐÁM CƯỜI	60
CHIỀU BA MƯƠI TẾT	61
ĐÊM TRĂNG ĐÔNG	62
ĐÊM BA MƯƠI TẾT	63
NGÀY TẾT	67
MỤC LỤC	

In lại theo đúng bản in lần đầu:
Anh Thơ - **Bức Tranh Quê**. Thơ NXB Đời Nay,
80 Đường Quan Thánh, Hà Nội, 1941

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN và HỘI NGHIÊN CỨU
GIẢNG DẠY VĂN HỌC TP. HỒ CHÍ MINH
Hợp tác xuất bản:

Chịu trách nhiệm xuất bản:	NGUYỄN KIẾN
Chịu trách nhiệm bản thảo:	HOÀNG NHU MAI- NGÔ VĂN PHÚ
Biên tập chính:	LẠI NGUYỄN ÂN - Ý NHI
Trình bày sách:	NGUYỄN ĐỒNG HIẾU
Bìa của họa sĩ:	NGUYỄN TRUNG
Người sửa in:	Ý NHI

In 1.000 cuốn, khổ 19 x 19 cm, Sắp chữ tại Nhà máy in Thông Tấn Xã Việt Nam - 120 Nguyễn
Thị Minh Khai. In tại Xưởng in Ban Tư Tưởng - Văn hóa Thành ủy, 123 Trương Định Quận 3 -
Thành Phố Hồ Chí Minh. Giấy phép xuất bản số: 9/218/XB cấp ngày: 4 - 7 - 1992.
In xong và nộp lưu chiểu tháng 11/1992